El PROJECTE LINGÜÍSTIC DEL CENTRE és l'instrument que permet assolir els objectius generals referents a la competència lingüística que defineix la normativa vigent.

JUSTIFICACIÓ

OBJECTIUS GENERALS del sistema educatiu:
1. Garantir, en acabar l'educació obligatòria, el domini equivalent de les llengües oficials (B2 al final de l'ESO i C1 al final del batxillerat).
2. Garantir un grau de competència suficient en una o dues llengües estrangeres (B1 al final de l'ESO i B2 al final del batxillerat de la primera llengua estrangera).
3. Reconèixer i fer presents a les aules i als centres les llengües familiars dels alumnes d'origen estranger i facilitar-ne l'aprenentatge.
4. Capacitar els alumnes per conviure en una societat multilingüe i multicultural.
5. Reforçar el paper de la llengua catalana com a llengua vehicular del sistema educatiu i potenciar-ne l'ús per part de l'alumnat.
6. Garantir l'acollida i l'atenció lingüística de l'alumnat nouvingut, i la seva integració a l'aula ordinària.

D'acord amb l'article 14 de la Llei d'educació, el projecte lingüístic forma part del projecte educatiu del centre. Recull, de manera organitzada, tant els criteris adoptats per a l'ensenyament i l'aprenentatge de les llengües, com els criteris de comunicació del centre. Es tracta, per tant, d'un instrument que ajuda a desenvolupar de manera coherent i eficaç les activitats d'aprenentatge lingüístic i que posa l'accent en els acords de gestió educativa diària dels centres. **És, doncs, una eina pedagògica i organitzativa flexible, que evoluciona a partir de les estratègies educatives fixades i de l'assoliment dels objectius marcats d'acord amb les especificitats pròpies de cada centre.**

La competència comunicativa i lingüística incideix en el currículum de manera múltiple i diversa ja que és, simultàniament, específica de les llengües que s'aprenen i transversal a tots els aprenentatges, de manera que determina el procés de desenvolupament de la resta de competències: saber pensar, saber aprendre, saber fer, saber conviure i saber ser. És a dir, la competència comunicativa és subjacent a tot el desenvolupament personal i curricular, i a l'adquisició de totes les competències que han d'assolir els alumnes. El Projecte Educatiu del Centre hi dedica, mitjançant el Projecte Lingüístic, una atenció especial.

En el procés actual de transformació del model educatiu, l'educació plurilingüe i intercultural, ocupa un espai rellevant que implica una reflexió i un canvi de concepcions, individuals i col·lectives, sobre l'ensenyament i l 'aprenentatge. En el model lingüístic del sistema educatiu a Catalunya es concep l'aprenentatge i l'ús de les llengües en un context educatiu multilingüe i multicultural. Aquest model situa la llengua al centre de l'aprenentatge: com a instrument fonamental per al desenvolupament personal, acadèmic i professional de tots els alumnes, i com a garantia d'equitat i de cohesió social.
L'educació plurilingüe implica un plantejament global, organitzatiu, metodològic i d'avaluació en tots els cicles i etapes, i afecta la totalitat del professorat del centre. Per tant, la implantació d'aquest model requereix canvis organitzatius i metodològics de caràcter sistèmic amb l'objectiu de millorar la competència comunicativa i lingüística de l'alumnat, però també per desenvolupar les competències clau (bàsiques, del pensament i personals), fomentar el treball cooperatiu i globalitzat, i adquirir estratègies per a l'aprenentatge autònom.

CARACTERÍSTIQUES DEL PROJECTE LINGÜÍSTIC DE CENTRE

El Projecte Lingüístic de Centre ha de recollir els acords presos tant pel que fa a l'ensenyament i l'aprenentatge de les llengües, com en relació amb els usos lingüístics previstos, i ha de ser:
• Ajustat a la normativa vigent
• Adequat a l'entorn sociolingüístic i a la realitat del centre
• Coherent amb els altres documents del centre
• Integral i vinculant
• Consensuat i compartit amb la comunitat educativa
• Estable però no estàtic
• Realista i transformador

CONTINGUTS I ESTRUCTURA DEL PROJECTE LINGÜÍSTIC DE CENTRE

1. ANÀLISI DE CONTEXT
• Valoració del context sociolingüístic del centre i del seu entorn.
• Bagatge lingüístic de l'alumnat i les seves necessitats individuals vinculades als seus resultats acadèmics.
• Competència lingüística del professorat.
• Places docents amb perfil professional de l'àmbit lingüístic.

A partir d'aquesta anàlisi, els centres podran concretar els objectius d'aprenentatge de les diferents llengües i les estratègies i accions previstes per assolir-los, fixar els

criteris per a la comunicació interna i externa, i planificar la formació necessària per al desenvolupament professional i la capacitació lingüística de l'equip docent.

En el nostre PEC es defineix i es fa referència a les característiques de l'alumnat, famílies i entorn de l'institut. A més, el centre va ser centre pilot de la implementació del projecte ILEC, la qual cosa va permetre fer una diagnosi del context sociolingüístic.

Per tal de fer un diagnòstic acurat i ajustat a la realitat i desenvolupar el projecte lingüístic amb coherència al context, prendrem com a punt de partida indicadors objectius a partir dels resultats obtinguts en les proves externes: competències bàsiques de 4t d'ESO, PAUU i titulacions oficials en llengües estrangeres.

COMPETÈNCIES BÀSIQUES DE 4T D'ESO

Pel què fa a les proves de competències bàsiques, els resultats són bons i es situen per sobre la mitjana de Catalunya en totes les àrees, també en les lingüístiques. Les oscil·lacions entre les diferents promocions es reflecteixen en totes les àrees.
En llengua catalana, castellana i anglesa, els resultats del centre són clarament superiors als de Catalunya mentre que en llengua francesa i alemanya els resultats coincideixen força. **En conseqüència, els objectius en l'àmbit lingüístic aniran encaminats a disminuir els resultats de les franges baixes i augmentar els de la franja alta.**
Pel què fa al francès remarcar que, amb la implementació del Batxibac a l'institut, hi ha hagut un augment molt significatiu de l'alumnat que hi opta com a primera llengua i ha calgut una adaptació per tal d'estabilitzar els resultats. Pel què fa a l'alemany, els resultats coincideixen força amb la mitjana de Catalunya ja que són pocs, els centres que l'ofereixen com a primera llengua.
*Els estudis comparatius dels resultats de les competències lingüístiques, tant de 4t d'ESO com de les PÂAU no seran publicats però són difosos i tractats pels diferents òrgans de gestió del centre.

PROVES PAU

Hem pres com a referència els resultats obtinguts en llengua catalana, castellà, anglès, francès, alemany i italià, però també els de literatura catalana i literatura castellana.
Tant en llengua catalana com castellana, els resultats són superiors a la mitjana de Catalunya (al voltant del 7).

Cal tenir present que en els resultats obtinguts, sobretot en francès s'han de matisar, ja que l'alumnat que fa Batxibac, en aprovar la prova final externa ja té garantit l'accés a la Universitat i habitualment no fa les proves d'accés. Pensem que si les realitzessin, els resultats encara serien molt superiors.

En les 2 literatures, matèries optatives en les proves, la mitjana obtinguda per l'alumnat de l'institut als darrers cursos, també està per sobre la mitjana.

En les proves externes del Batxibac, tot l'alumnat que hi ha participat les ha superat obtenint la doble titulació.

ACTUACIONS I ESTRATÈGIES

Els objectius del projecte queden reflectits en els documents Projecte de Direcció i en les Programacions generals Anual i Memòries respectives.
En termes generals, el desenvolupament i treball de la competència lingüística es desplega en el projecte PEMEX del centre i en el treball en llengües estrangeres.

PLA D'IMPULS A LA LECTURA I PEMEX

El Pla de Govern 2011-2014, de 3 de maig, identifica com a repte de país la millora de l'educació i la formació al llarg de la vida, i en l'eix 2, relatiu a l'ensenyament, estableix com a objectiu reduir el fracàs escolar potenciant la lectura sistemàtica al llarg de tota l'educació bàsica (educació primària i educació secundària obligatòria) mitjançant un pla nacional de lectura.

És en aquest context que el Govern de Catalunya impulsa un Pla Nacional de Lectura, que vertebrant els esforços de diferents sectors i àmbits de la societat catalana, té com a finalitat augmentar els hàbits lectors dels ciutadans i la seva competència lectora, ja que és la garantia d'una plena participació en la societat actual.
El Departament d'Ensenyament participa en aquest Pla Nacional de Lectura establint com a objectiu estratègic la millora de l'èxit escolar de tots els alumnes. I ho fa potenciant la lectura sistemàtica en totes les àrees i matèries del currículum al llarg de tota l'educació bàsica per augmentar la competència comunicativa lingüística i el desenvolupament de l'hàbit lector dels infants i

joves, tenint present que la competència lectora és a la base de molts dels aprenentatges i un requisit per participar amb èxit en bona part dels àmbits de la vida adulta.

El pla té com a objectius generals:

1. Millorar la competència lectora per augmentar el rendiment acadèmic de tots els alumnes i afavorir així l'èxit educatiu.
2. Aconseguir que els infants i joves assumeixin les seves responsabilitats com a aprenents autònoms amb capacitat per accedir a la informació i al coneixement, fent de la lectura l'eina per a l'aprenentatge en totes les àrees i matèries del currículum.
3. Formar bons lectors que gaudeixin i aprenguin llegint.

Aquest pla es fonamenta en els eixos següents:

1. Saber llegir
2. L'aprenentatge de la lectura com a desenvolupament de la capacitat de llegir, de comprendre i d'interpretar textos.
3. L'assoliment de les habilitats funcionals bàsiques de lectura correspon al cicle inicial de l'educació primària i és en aquest cicle on s'han de prendre les mesures de suport necessàries amb els alumnes que hi presenten dificultats. Correspon als cicles posteriors continuar el treball de les estratègies lectores, adaptades a les necessitats de cada moment.
4. Llegir per aprendre. L'ús de la lectura per a l'aprenentatge. Els alumnes han de desenvolupar la seva responsabilitat en l'aprenentatge i tenir la capacitat d'utilitzar la lectura com a eina per a l'accés a la informació, la descoberta i l'ampliació de coneixements, és a dir, l'ús de la lectura com a instrument d'aprenentatge en totes les àrees del currículum.
5. El gust per llegir s'adquireix desenvolupant l'hàbit lector i fomentant la lectura sistemàtica en qualsevol suport, aprenent a reflexionar sobre el que s'ha llegit, sabent-ho explicar mitjançant evidències orals o escrites i sabent-ho compartir.

Amb la renovació pedagògica i la incorporació del treball i avaluació per competències, la competència lingüística esdevé encara més transversal a totes les àrees del currículum.

LES LLENGÜES ESTRANGERES A L'INSTITUT JAUME BALMES

En la resolució del Consell de ministres de la Unió europea del 31 de març de 1995 es va aprovar que en els països de la Unió Europea s'haurien d'aprendre almenys dues llengües estrangeres comunitàries, diferents de la llengua materna.
L'aprenentatge dels idiomes afavoreix la comunicació i la mobilitat en el món dels estudis, del treball i del comerç. Els idiomes esdevenen, doncs, una eina indispensable per aconseguir: beques a l'estranger (Erasmus), cursos formatius a l'estranger, un bon lloc de treball (hi ha més d'un miler d'empreses estrangeres a Catalunya), treball en el sector turístic, etc.

En el PEC, concretament als capítols: 1.2.2 Trets d'identitat específics i 5.2. Gestió de personal, es fa referència al tractament de llengües estrangeres i a la proposta de places amb perfil lingüístic per tal de desenvolupar-lo amb garanties.

L'aprenentatge dels idiomes afavoreix la comunicació i la mobilitat en el món dels estudis, del treball i del comerç. Els idiomes esdevenen, doncs, una eina indispensable per aconseguir: beques a l'estranger (Erasmus), cursos formatius a l'estranger, un bon lloc de treball (hi ha més d'un miler d'empreses estrangeres a Catalunya), treball en el sector turístic, etc.

L'Institut Jaume Balmes, a diferència de la majoria de centres, ofereix:

- Oferta de quatre idiomes com a primera o segona llengua estrangera a l'ESO i al Batxillerat.
- Totes les hores de llengua estrangera amb ràtio reduïda.
- La impartició de matèries no lingüístiques en llengua estrangera.
- Acompanyament en l'obtenció de titulacions oficials en les diverses llengües estrangeres.
- La possibilitat de realitzar el Batxibac (doble titulació batxiller - baccalauréat).

a) Com a primera llengua estrangera (obligatòria en tots els cursos de l'ESO i del Batxillerat amb 3 hores setmanals) es pot fer anglès, alemany, francès o italià.

b) Com a segona llengua estrangera (quasi tots els nostres alumnes de l'ESO la fan com optativa a partir de 3r d'ESO amb 3 hores setmanals i al 1r i 2n de batxillerat amb 2 hores setmanals) es pot escollir entre anglès, alemany, francès o italià.

L'alumnat té l'opció de fer intercanvis a França, Itàlia i Alemanya i en anglès.

Totes les hores de llengua estrangera es realitzen amb ràtio reduïda.

En el nostre centre confeccionem els grups classe i distribuïm el professorat d'idiomes estrangers de forma que en totes les hores d'aquesta assignatura la mitjana de la ràtio del grup no superi els 20 alumnes. Com a norma general els centres només desdoblen una de cada tres hores sempre que el grup sigui de més de 25 alumnes.

Acompanyament i potenciació de l'obtenció de titulacions oficials en les diverses llengües estrangeres

És un objectiu prioritari pel centre l'acompanyament de l'alumnat en l'obtenció de titulació oficial com a mínim, en acabar l'ESO i/o el Batxillerat.

- Per a l'obtenció de titulació en llengua anglesa, el centre té un conveni de col·laboració amb l'Escola d'Idiomes Moderns de la UB que permet al nostre alumnat accedir a cursos específics per a alumnat de secundària i amb tarifa reduïda. En el mateix sentit, el centre treballa amb col·laboració de l'EOI III per a la preparació de l'alumnat per a les proves oficials o bé a l'EOI o bé al mateix institut.
- Pel què fa a l'obtenció de titulació en alemany, l'institut promou l'obtenció de titulació dels nivells oficials del Goethe-Institut (Start Deutsch 2 o Zertifikat Deustch B1)
- Pel què fa a l'obtenció de titulació en francès l'institut és seu i participa en col·laboració amb l'Institut Français en les proves DELF scolaire A2, B1 o B2 (Diplôme Élémentaire de Langue Française),

El Batxibac (doble titulació batxiller - baccalauréat)

L'alumnat que cursi el currículum mixt, a més d'obtenir el títol de batxillerat si supera totes les matèries cursades, obtindrà també la titulació de baccalauréat si supera una prova externa que es desenvolupa íntegrament en francès i per tant obtindrà simultàniament la doble titulació de batxillerat (l'espanyola i la francesa).

Per a l'accés a aquests estudis, els alumnes han d'acreditar un nivell bàsic de francès, equivalent al B1 del Marc Europeu de Referència per a les Llengües. Aquesta acreditació al nostre centre pot ser:

- mitjançant titulació oficial B1,
- justificant del centre d'ensenyament francès on hagi estat escolaritzat/da (per exemple: Lycée Français, LFG Bon Soleil, Aula Escola Europea, etc.),
- expedient acadèmic on consti que l'alumne/a ha cursat i superat el francès com a primera o segona llengua estrangera des de 1r d'ESO, o
- amb la superació d'una prova de nivell que sol realitzar-se entre l'abril i el maig.

El Batxibac suposa fer un terç de l'horari lectiu del batxillerat en llengua francesa i dins d'aquest, cursar obligatòriament les matèries Llengua i literatura francesa i Història de França.

Les sol·licituds per cursar aquesta doble titulació s'han de formalitzar abans del període de preinscipció pel batxillerat ordinari. L'admissió dels alumnes en aquestes places, un cop acreditat el coneixement de francès requerit, s'efectua per ordre de qualificació mitjana d'educació secundària obligatòria.

Projecte GEP Grup d'experimentació plurilingüe)

Donat el bon nivell de l'alumnat en la competència lingüística, la possibilitat d'oferir 4 idiomes estrangers i la consolidació del Batxibac al centre, ens vàrem proposar introduir l'anglès, en una primera fase, a les matèries optatives, per a posteriorment fer-ho en les àrees no lingüístiques.

El curs 2016-17, es va iniciar el projecte GEP (Grup d'Experimentació per al Plurilingüisme) amb la finalitat d'anar fent aquesta incorporació en les diferents àrees.

A la formació (2 cursos escolars) hi va participar professorat de C.Naturals i d'Educació visual i plàstica donat que disposaven de la titulació requerida i que pertanyen a àrees molt procedimentals.

De fet, al centre, ja hi havia 2 places amb perfil lingüístic: una de l'àmbit de les C.Socials amb francès per a implementar el Batxibac, i 1 plaça a C.N. per a la inclusió de matèries optatives en anglès a l'ESO.

Fruit de la implementació del GEP, s'han incorporat com a objectius a assolir en el projecte de direcció (2017-21) :

- La creació de places específiques amb perfil lingüístic de manera progressiva començant per l'Ed. Física, Biologia-Geologia i Física i Química.
- L'elaboració d'unitats didàctiques en anglès, també de manera progressiva i començant per 1r d'ESO per a tot l'alumnat, independentment de l'idioma estranger cursat com a 1a llengua.
- Que tot l'alumnat, acabi l'escolaritat amb el domini d'una 1a i una 2a llengua estrangera i amb un coneixement bàsic de l'anglès l'alumnat que opta per a altres llengües estrangeres (francès, alemany i italià)

DIFUSIÓ DEL PROJECTE

Tal i com s'ha esmentat en punts anteriors, la difusió del projecte, així com l'avaluació de l'assoliment dels objectius i el desplegament de els estratègies i actuacions previstes, es fa en paral·lel a la difusió de la Programació general Anual i la memòria.
Aquesta valoració es fa en el marc del Claustre, Consell Escolar i en les diferents òrgans col·legiats del centre (Equips Docents, Departaments...).